

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГЛАВЕН ПРОКУРОР

П. № 1192/2023 г.
гр.София, 09.06.2023 г.

**ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

конституционно дело №7/2023 г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Представям на вашето внимание становището на Прокуратурата на Република България по к. д. № 7/2023 г., образувано по искане на Висшия адвокатски съвет до Конституционния съд за установяване на противоконституционност на чл. 159, ал. 2 от Закона за движението по пътищата (ЗДвП):

„(2) (Нова - ДВ, бр. 51 от 2007 г., изм., бр. 75 от 2012 г.) Не се издава свидетелство за управление на моторно превозно средство или негов дубликат, както и отнето свидетелство не се връща до заплащане изцяло на дължимите глоби“.

Мотивите на вносителите са свързани с това, че тази разпоредба от закона противоречи на принципа на правовата държава - чл. 4, ал. 1 от Конституцията, на принципа, че правото на собственост е конституционно защитено - чл. 17, ал. 1 от Конституцията, както и че подобна норма ограничава свободата на придвижване, установена в чл. 35 от Основния закон.

С определение от 11.05.2023г. Конституционният съд е допуснал до разглеждане по същество искането и е конституирирал заинтересуваните страни по делото, сред които и главният прокурор.

Искането на Висшия адвокатски съвет е основателно, макар че не се споделят всички изложени в него основания.

Свидетелството за управление на моторно превозно средство (СУМПС) е единственият официален удостоверяващ документ, който отразява правото на едно лице да управлява МПС по пътищата, отворени за обществено ползване. Съобразно чл. 151, ал. 2 от ЗДвП, СУМПС удостоверява следните групи

обстоятелства: наличие на минимален образователен ценз, физическа годност да управлява моторни превозни средства за съответна категория, преминато обучение за водач на моторно превозно средство и за оказване на първа долекарска помощ и успешно издържан изпит за водач на моторно превозно средство. Липсата на СУМПС прави невъзможно доказването на въпросните обстоятелства пред органите на пътна полиция и практически невъзможно упражняването на правото да се управлява МПС.

Отказът да се издаде СУМПС или да се върне неговия оригинал, води на практика до лишаване на титуляра му от правото да управлява МПС, защото това право не може да бъде доказано без такъв документ пред контролните органи. Временното лишаване от право да се управлява МПС е наказание за извършено престъпление (чл. 37, ал. 1, т. 7 от НК) или административно наказание за извършено административно нарушение (чл. 13, ал. 1, б. В от ЗАНН). Временното отнемане на СУМПС може да бъде и принудителна административна мярка по чл. 171, т. 1 от ЗДвП. Логиката на посочените норми показва, че лишаването от право да се управлява МПС е санкция за неправомерно поведение. Отказът да се издаде СУМПС или да се върне неговия оригинал има аналогичен ефект, без да е извършено каквото и да е нарушение или престъпление. Подобна държавна принуда, упражнена единствено с цел заплащане на дължими глоби, е недопустима в една правова държава. Редът за събиране на държавните вземания следва да бъде законоустановен и да се избягват всякакви ненужни и непропорционални мерки, особено лишаване на гражданите от конституционни права. Освен това, лицето, чието СУМПС се задържа за неопределен срок или не се издава до заплащане на всички глоби, е лишено от всякаква съдебна защита, което противоречи на конституционно установеното право на жалба срещу административните актове - чл. 120, ал. 2 от Основния закон. На практика, преценката на администрацията платени ли са всички глоби в пълен размер, не подлежи на никакъв контрол.

За много граждани управлението на МПС е професия, с която се издържат. Отказът да се издаде СУМПС или да се върне неговият оригинал при наличие на неплатени глоби по ЗДвП ги лишава от възможност да упражняват тази професия и неконституционно ограничава правото им на труд, гарантирано в чл. 48, ал. 1 от Основния закон. Според цитираната норма от Конституцията държавата се грижи за създаване на условия за осъществяване на това право и така е налице още едно основание за противоконституционност.

Нормата на чл. 159, ал. 2 от ЗДвП не засяга правото на собственост, както се твърди в искането - възможно е титулярът на СУМПС да не притежава лично МПС. С въпросната норма не се ограничава и възможността за свободно придвижване, защото са налице най-различни способности за това и липсата на СУМПС не е пречка за свободно движение. Поради това, в тези части не споделям мотивите на вносителите.

В заключение, изразявам становище за основателност на искането на Висшия адвокатски съвет за установяване на противоконституционност на нормата на чл. 159, ал. 2 от ЗДвП, поради противоречие с чл. 4, ал. 1, чл. 48, ал. 1 и чл. 120, ал. 2 от Конституцията на Република България.

С УВАЖЕНИЕ,

ЗА ГЛАВЕН ПРОКУРОР

/съгласно Заповед № ВД-05/30.05.2023 от
главния прокурор/

**КРАСИМИРА ФИЛИПОВА
ЗАМЕСТНИК НА ГЛАВНИЯ
ПРОКУРОР ПРИ ВКП**